

Ελένη Δικαίου

Η Ανδριακή
και
ο κυνηγός

ΕΛΕΝΗ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η ΑΝΔΡΙΑΝΗ
ΚΑΙ
Ο ΚΥΝΗΓΟΣ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον η υπογραφή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη λογοτεχνία

Σειρά: Σύγχρονη λογοτεχνία για νέους

Ελένη Δικαίου, *Η Ανδριανή και ο κνηγός*

Εικονογράφηση εξωφύλλου: Θέντα Μιμηλάκη

Επιμέλεια-διορθώσεις: Κατερίνα Βασιλοπούλου

Σελιδοποίηση: Αλέξιος Δ. Μάστορης

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη) και Ελένη Δικαίου, 2020

Copyright© για την εικονογράφηση εξωφύλλου Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2020

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάιος 2021

ΚΕΤ Δ482 ΚΕΠ 223/21 ISBN 978-960-16-9329-3

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΛΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665 – ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ),

570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15 – ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

*Στο μεσοστράτι απάνω της ζωής μας
Σε σκοτεινό πλανέθηκα ρουμάνι,
Τι 'ταν ο δρόμος ο σωστός χαμένος.*

Δάντης, «Θεία Κωμωδία», μτφρ. Ν. Καζαντζάκη

Chalet «La petite cascade»

Η ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΑΝΟΙΞΕ το πορτοπαγκάζ της παλιάς Μερσεντές. Ήταν γεμάτο ως επάνω κούτες, διβλία δεμένα πακέτα με σπάγκους, σακούλες με μικροπράγματα. Ένα νοικοκυριό. Όχι ακριβώς ένα νοικοκυριό, σχεδόν. Η Ανδριανή προσπάθησε να κρατηθεί απ' την ψευδαίσθηση ότι δε χρειαζόταν περισσότερα, η μετακόμιση ήταν προσωρινή. Όμως, ακόμη κι έτσι να ήταν τα πράγματα, πάλι το ίδιο θα ένιωθε, να τη σέρνουνε σε κάτι το οποίο δεν ήθελε, όμως δεν υπήρχε και τρόπος να το αποφύγει.

Έκανε να πιάσει μια κούτα και μετά το μετάνιωσε· ήταν καλύτερα να κουβαλήσουν πρώτα τα σακ βουαγιαζ που είχαν στριμώξει στο πίσω κάθισμα.

«Μαμά!»

Η μάνα της καθόταν ακόμη στη θέση του οδηγού.

«Μαμά, φτάσαμε, πρέπει να αρχίσουμε να κουβαλάμε».

Ήταν περίεργο να ανακοινώνει πως έφτασαν στην οδηγό που τις είχε φέρει ως εκεί, όμως δεν ήταν το μόνο περίεργο που τους συνέβαινε τον τελευταίο καιρό.

Η μάνα της έμεινε ακόμη λίγο καθισμένη μπροστά στο τιμόνι κοιτάζοντας ίσια μπροστά, ύστερα στέρωσε στην

κορυφή του κεφαλιού τα γυαλιά ηλίου που φορούσε σε όλο το ταξίδι και βγήκε αργά απ' το αυτοκίνητο.

Ο ουρανός βάραινε πάνω απ' τα κεφάλια τους. Από κάπου μύριζε νοτισμένο χώμα. Ερχόταν βροχή.

Είχαν φύγει απ' το Χαλάνδρι με λιακάδα, ζέστη να σκάει ο τζίτζικας, μόλις είχε μπει ο Σεπτέμβρης. Διέσχισαν τη μισή Ελλάδα κατά μήκος χωρίς σχεδόν να ανταλλάξουν λέξη. Η μάνα έκανε μια δυο προσπάθειες να πιάσει κουβέντα, αλλά πέσανε στη μουγκαμάρα της Ανδριανής, δουλιάζανε κι έμειναν εκεί, με εξαίρεση κάτι σκόρπιες λέξεις, που μπορεί να ήτανε «ναι», μπορεί «όχι», μπορεί «παράτα με», για απάντηση. Μονάχα όταν άφησαν πίσω τους την Εθνική οδό και μπλέχτηκαν στους επαρχιακούς δρόμους που διέσχιζαν τον κάμπο αναγκάστηκαν μάνα και κόρη να συνεργαστούν. Η μάνα οδηγούσε ενώ η Ανδριανή κοίταζε μια το Google Maps στο κινητό της, μια τα δουνά στο δάθος του οριζοντα, τα οποία έμειναν πεισματικά στην ίδια απόσταση, αν και είχαν καταπιεί κάμποσα χιλιόμετρα ανάμεσα σε χωράφια που άσπριζαν σαν χιονισμένα. Ξεχασμένες τουφίτσες μπαμπάκι πάνω στα φυτά περιέμεναν το δεύτερο μάζεμα. Περνούσαν από καμποχώρια που έμοιαζαν έρημα, μονάχα ένας οικισμός Ρομά έσφυζε από ζωή, παιδιά παίζανε στην κούπη ενός ξεροπόταμου. Έκαναν έναν ακόμη κύκλο, μέχρι να δρουν επιτέλους την ταμπέλα που έδειχνε τον δρόμο για το δουνό.

Συνέχισαν για λίγο στην άσφαλο κι ύστερα το GPS τούς οδήγησε σε έναν χωματόδρομο.

«Παλιό Ελατοχώρι. Εδώ στρίβουμε!»

Η μάνα της Ανδριανής άφησε να της ξεφύγει ένας αναστεναγμός ανακούφισης.

«Επιτέλους φτάνουμε!»

Συνέχισε να οδηγεί, με το αυτοκίνητο να χοροπηδάει στις λακκούβες που εμφανίζονταν κάθε τόσο μπροστά τους. Προσπέρασαν τις όχθες μιας λίμνης, για λίγο πήγαιναν παράλληλα στο νερό, ύστερα ο χωματόδρομος άλλαξε κατεύθυνση, άρχισε να οδηγεί ψηλά προς το δουνό. Δεξιά τους εμφανίστηκε ένα πλάτωμα. Μια ακόμη πινακίδα καρφωμένη στον κορμό ενός δέντρου: Chalet «La petite cascade» – Parking.

Η μάνα της Ανδριανής παρκάρισε. Στην άκρη του πάρκινγκ τα απομεινάρια ενός σαραβαλιασμένου τζιπ. Ερημιά.

«Πάρε ό,τι μπορείς να κουβαλήσεις για αρχή και κατεβαίνουμε ξανά».

Δες και είχε ξαναδρεί τη χαμένη της ενέργεια, η μάνα της Ανδριανής πήρε από το πίσω κάθισμα το νεσεσέρ της, το λάπτοπ, ένα σακ βουαγιάζ.

Προχώρησε μπροστά.

Η Ανδριανή βάλθηκε να σέρνει μια δαλίτσα, το περιεχόμενο της οποίας της διέφευγε εκείνη τη στιγμή. Ένας δυνατός αέρας σάρωνε κάτι κοκκινωπά φύλλα στο δρομάκι που οδηγούσε λίγο πιο ψηλά σ' ένα κτίριο ανάμεσα στα δέντρα. Καθώς ανηφόριζαν, το δρομάκι γινόταν όλο και πιο γλιστερό· είχε αρχίσει να βρέχει. Βαριά βροχή, παγωμένη, μες στο φθινόπωρο, απ' αυτές που πέφτουν πάνω σου και σε τρυπάνε ως το κόκαλο.

Το Σπίτι

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΡΑΓΜΑ που σκέφτηκα όταν είδα τις δυο γυναίκες να έρχονται προς το μέρος μου κουβαλώντας βαλίτσες ήταν: Έρχονται σ' εμένα! Αφέθηκα στον ενθουσιασμό μιας στιγμής, αν και ήξερα πως δε θασιζόταν πουθενά. Κανένας δεν ερχόταν σ' εμένα εδώ και πολύ καιρό. Είχα δίκιο, φυσικά. Τις παρακολουθούσα καθώς κατευθύνονταν προς το παλιό σαλέ. Η μια ήταν μικροκαμωμένη, η κοτσίδα που είχε πλέξει τα μαλλιά της την έκανε να φαίνεται σχεδόν παιδί. Η άλλη έμοιαζε μεγαλύτερη, όμως και το δικό της βάδισμα ήταν ανάλαφρο, νεανικό. Πήγαινε πρώτη και κάθε τόσο γύριζε να δει αν την ακολουθεί το κορίτσι με την κοτσίδα. Γρήγορα τις έχασα. Τα δέντρα είναι πολλά σ' αυτό τον τόπο κι οι βελανιδιές δεν είχαν χάσει ακόμη όλα τα φύλλα τους. Έχουν ένα ωραίο χρώμα, τα φύλλα της βελανιδιάς πριν πέσουν πεθαμένα στο χώμα, γίνονται κόκκινο βαθύ, όλο το φθινόπωρο ο τόπος κόκκινος ολόγυρά μας.

Αφέθηκα στην ονειροπόληση. Το έκανα αυτό συχνά για να ξεχνάω τη μοναξιά μου, όμως δεν ήταν πάντοτε εύκολο. Άσχημο πράγμα η μοναξιά. Από τότε που κάηκε

το παλιό χωριό, ερήμωσε εντελώς ο τόπος. Ήταν καλύτερα όταν λειτουργούσε τουλάχιστον το σαλέ, αν και είχα ξεχάσει πια πότε λειτουργούσε κανονικά, ρήμαζε από χρόνια. Από τότε που έπαψε να είναι ξενώνας, μια γινόταν καφετέρια, μια ταβέρνα, αλλά κανένας δεν πατούσε, είναι, βλέπεις, μακριά απ' το καινούριο χωριό. Γρήγορα ο φιλόδοξος ιδιοκτήτης του διαπίστωνε πως μπαίνει μέσα και έβαζε λουκέτο, για να κάνει το ίδιο κι ο επόμενος.

Ο επόμενος. Η γυναίκα και το κορίτσι; Ήταν δυνατόν; Όμως ποιος άλλος λόγος μπορεί να υπήρχε για να έρθει κανείς σ' αυτή την ερημιά; Ξαφνικά θυμήθηκα πως τελευταία είχα δει κάποια κίνηση στην περιοχή. Θα ήταν προς το τέλος του χειμώνα, αρχές της άνοιξης. Δυο αυτοκίνητα. Το ένα μεγάλο, ολοκαίνουριο, από εκείνα της πόλης, τα εντελώς ακατάλληλα για τους ξεχαρβαλωμένους δρόμους που ανεβαίνουν ως εδώ. Το άλλο ένα παλιό φορτηγάκι απ' το χωριό. Ο οδηγός του κατέβηκε πρώτος, ξεκλείδωσε την πόρτα του παλιού σαλέ και κάλεσε το ζευγάρι που είχε κατέβει στο μεταξύ από το άλλο αυτοκίνητο να τον ακολουθήσει μέσα στο κτίριο. Δεν έμειναν πολύ. Ξαναμπήκαν στα αυτοκίνητά τους και χάθηκαν στην πρώτη στροφή του δρόμου.

Άραγε το κορίτσι με την κοτσίδα και η γυναίκα είχαν σχέση με αυτό; Ήταν οι καινούριοι ιδιοκτήτες ή υπάλληλοι; Πάντως τα μπαγκαζία τους έδειχναν πως είχαν σκοπό να μείνουν καιρό. Δυο γυναίκες ολομόναχες στην ερημιά; Μπα, σκέφτηκα, αποκλείεται. Το σαλέ χρειαζόταν χέρια για να μπορέσει να λειτουργήσει ξανά. Έπρεπε να περιμένουμε κόσμο σε λίγο. Μαστόρους, εργάτες, φορτηγά. Μεσ στον χειμώνα; Παράξενο. Εδώ πάνω όλες οι εξωτερικές δουλειές σταματάνε με το που μπαίνει το φθινόπωρο.

*«Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα,
όλα είναι υπό έλεγχο»*

«ΔΩΣ' ΤΟ Σ' ΕΜΕΝΑ!»

Η Ανδριανή πήρε απ' τα χέρια της μάνας της το κλειδί. Δοκίμασε με τη σειρά της. Το κλειδί αρνιόταν πεισματικά να γυρίσει στην κλειδαριά.

«Γαμώτο!»

Η δίφυλλη ξύλινη πόρτα του σαλέ, γεμάτη σκασίματα και ξεφλουδισμένες μπογιές, ορθωνόταν μπροστά τους, σαδιστικά αδιάφορη στις προσπάθειες μάνας και κόρης.

«Ωραία τα καταφέραμε!»

Λάθος ρήμα, ακόμη κι έτσι όπως λεγόταν ειρωνικά. Και προπαντός λάθος ο πληθυντικός σε πρώτο πρόσωπο. Ωραία τα καταφέρατε. Δεύτερο πρόσωπο, αυτό είναι το σωστό!

Η Ανδριανή κράτησε τις λέξεις πίσω απ' τα δόντια της, ήταν λάθος κι ο τόπος κι ο χρόνος για τέτοιες κουβέντες. Δεν έκανε καν τον κόπο να σηκώσει το κεφάλι και να κοιτάξει τη μάνα της, συνέχισε να παλεύει με την κλειδαριά.

Η βροχή περνούσε από το στέγαστρο, που είχε γείρει και τις μούσκευε και τις δυο. Η Ανδριανή ξεφορτώθηκε τον σάκο που είχε φορτωμένο στην πλάτη της, στέλνο-

ντάς τον να κάνει παρέα στις υπόλοιπες αποσκευές τους, οι οποίες, παρατημένες στις πλάκες, θρέχονταν κι αυτές. Τώρα μπορούσε να χρησιμοποιήσει πιο ελεύθερα τα χέρια της. Έβγαλε το κλειδί κάνοντας μια σιωπηλή ευχή – άνοιξε! άνοιξε!– καθώς το έβαζε πάλι στην κλειδαριά. Όχι άλλα τεντωμένα νεύρα, παρακάλεσε.

Τα βρεγμένα δάχτυλά της είχαν παγώσει. Πώς γινόταν να αλλάξει τόσο γρήγορα ο καιρός; Η κλειδαριά έτριξε για πρώτη φορά καθώς το κλειδί γύριζε επιτέλους μέσα μια, δυο φορές.

«Έλα!»

Η μάνα της στεκόταν ασάλευτη δυο δήματα από την πόρτα, το λούκι που κατέβαζε τα νερά της σκεπής περνούσε ανάμεσα στα σανδάλια της για να χαθεί στο μονοπάτι. Είχε πάρει πάλι τη γνώριμη έκφραση του τελευταίου καιρού «Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα, όλα είναι υπό έλεγχο».

«Έλα, μαμά, άνοιξε!»

Η Ανδριανή έσπρωξε την πόρτα. Μια μυρωδιά μούχλας όρμησε έξω να ξεπλυθεί στη βροχή.

Τα βρεγμένα σανδάλια ξεκόλλησαν επιτέλους από τις πλάκες. Μάνα και κόρη πέρασαν στο σκοτεινό κτίριο. Μέσα απ' το παχύ στρώμα της σκόνης που σκέπαζε τα τζάμια, το θαμπό φως της συννεφιάς και της βροχής ξεδίπλωνε μπρος στα μάτια τους το ισόγειο του σαλέ. Ο χώρος έμοιαζε παρατημένος από χρόνια. Οι ξεδαμμένες ξύλινες καρέκλες, οι καναπέδες με τις λερωμένες εμπριμέ ταπετσαρίες. Πίσω από τον πάγκο του μπαρ δύο ψυγεία έχασκαν μισάνοιχτα, δε χρειαζόταν και πολλή φαντασία για να σκεφτείς πως το πιθανότερο ήταν να μη λειτουργούσαν.

Μια σκάλα ανέβαζε στο σκοτάδι.

«Δεν έχουν ρεύμα εδώ πάνω;»

Ένας κεραυνός ακούστηκε να πέφτει κάπου κοντά. Η λάμψη του όρμησε στον χώρο. Το φως τρεμούλιασε κι έμεινε εκεί να φωτίζει τις σκόνες. Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα μέχρι να συνειδητοποιήσει η Ανδριανή πως δεν υπήρχε λόγος να τρομάζει, ο κεραυνός δεν είχε χτυπήσει το σαλέ. Κάτιτσιμπλιάρικα φώτα άναβαν εδώ κι εκεί, διαλύοντας τη σκοτεινιά της βροχερής μέρας. Η μάνα της είχε βρει τον πίνακα του ηλεκτρικού και είχε ανοίξει τον διακόπτη.

«Ας ανεβάσουμε επάνω τα πράγματα».

Η γεμάτη ενέργεια φωνή τής έδινε στα νεύρα, αλλά για άλλη μια φορά η Ανδριανή έμεινε σιωπηλή. Ακολούθησε τη μάνα της κουβαλώντας τη βαριά βαλίτσα. Ανέβηκαν τη σκάλα που έβγαζε στο πάνω πάτωμα. Οι αριθμοί των οκτώ δωματίων που αναφέρονταν στο συμβόλαιο σημάδευαν οκτώ κλειστές πόρτες.

Η μάνα της αγνόησε τις κλειστές πόρτες και προχώρησε προς τη δεύτερη σκάλα που οδηγούσε στο τελευταίο πάτωμα, αυτό το οποίο, όπως έλεγε το συμβόλαιο, χρησιμοποιούσαν οι ιδιοκτήτες για κατοικία τους. Ξεφτισμένα υφαντά στόλιζαν τον τοίχο πλάι στα σκαλιά. Σίγουρα είχαν τοποθετηθεί εκεί για να δώσουν μια αίσθηση ζεστού χωριάτικου σπιτικού, όμως ποιος ξέρει για πόσον καιρό δεν τα είχε νοιαστεί κανείς. Αράχνες είχαν πλέξει τους ιστούς τους παντού και κρέμονταν από το ταβάνι και τα κάγκελα της σκάλας.

Στα δυο δωμάτια που υπήρχαν εκεί τα πράγματα ήταν καλύτερα. Αυτοί που έμεναν πριν τα είχαν αφήσει τακτοποιημένα και σχετικά καθαρά, όσο τακτοποιημένο και

καθαρό μπορεί να είναι ένα δωμάτιο με τα φύλλα απ' τις άδειες ντουλάπες ορθάνοιχτα και τα λιγιστά έπιπλα σκεπασμένα με εφημερίδες. Ένα διπλό κρεβάτι στη μέση του ενός, ένας χτιστός χωριάτικος καναπές ο οποίος έπιανε όλο τον τοίχο στο άλλο. Σε ένα απ' τα παράθυρα, στο ξύλινο περδάζι ανάμεσα στους χοντρούς πέτρινους τοίχους, ένα κερί στερεωμένο σε μπουκάλι. Σίγουρα το ηλεκτρικό κοβόταν συχνά εκεί πάνω.

«Ας ξεκινήσουμε από αυτά τα δυο δωμάτια, να τα κάνουμε κατοικήσιμα, και αύριο βλέπουμε».

Για πρώτη φορά εδώ και καιρό μάνα και κόρη αντάλλαξαν ένα βλέμμα. Δε χρειαζόταν περισσότερο για να διαβάσει η μια τα συναισθήματα της άλλης, τα ήξεραν.

«Έπρεπε να βρούμε μια γυναίκα από το χωριό να καθαρίσει πριν έρθουμε, όμως ο Μάξιμος...» δοκίμασε να πει η μάνα της Ανδριανής.

Ο Μάξιμος κι ο Μάξιμος. Πάρ' το επιτέλους απόφαση. Ο Μάξιμος μας κατέστρεψε!

Ανδριανή

Ο ΜΑΞΙΜΟΣ ΜΑΣ ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΕ!

Αυτή ήταν η αλήθεια που με δάραινε σαν πέτρα δεμένη στον λαιμό μου. Δεν μπορούσα παρά να το πάρω σαν τιμωρία, για την οποία μάταια έψαχνα τον λόγο. Γιατί αυτό ακριδώς ήταν, τιμωρία. Μια μάνα εκτός πραγματικότητας κι ένα ο Θεός να το κάνει σαλέ το οποίο έπρεπε να λειτουργήσει με κάθε θυσία, διαφορετικά θα χάναμε το σπίτι μας στο Χαλάνδρι, όλα θα τα χάναμε, θα βρισκόμασταν κυριολεκτικά στον δρόμο.

Αν είχα πετύχει στις πανελλαδικές και είχα μπει στην Ιατρική, ίσως συνέχιζα να μένω στο πατρικό μου στο Χαλάνδρι ή θα ψάχναμε «διαμέρισμα επιπλωμένο και με ενοίκιο λογικό» στα Γιάννενα, στην Κρήτη, στη Θεσσαλονίκη, όπου τέλος πάντων μου καθόταν να περάσω. Δεν είχα καταφέρει όμως να πιάσω ούτε τη βάση στις πανελλαδικές.

Έπρεπε να το περιμένω, αφού έδλεπα τι συνέβαινε γύρω μου. Είχαμε γίνει μπάχαλο ως οικογένεια, ο καθένας μας αλλού 'ντ' αλλού, τι περίμενα, πως εγώ θα τη γλιτώσω;

Τις τελευταίες εβδομάδες έχω δουλιάξει στη μιζέρια.

Το έχω παραδεχτεί σε εκείνες τις στιγμές της αυτοκριτικής που πλακώνουν όλες μαζί μετά από κάθε αποτυχία.

Όμως οι αυτοκριτικές δεν ωφελούν τις περισσότερες φορές, τουλάχιστον όχι όταν είσαι μπροστά στον γκρεμό και δεν υπάρχει ρέμα πίσω σου για να έχεις την πολυτέλεια της επιλογής.

Αν είχα πετύχει στις πανελλαδικές... Δεν ήταν τίμιο να χρεώσω τη δική μου αποτυχία στους καθγάδες των γονιών μου. Τίποτε δε θα γινόταν, ακόμη κι αν είχα καταφέρει να περάσω στην Ιατρική, έτσι όπως είχαν εξελιχθεί τα πράγματα. Στο Χαλάνδρι δε θα μπορούσα να μείνω, το σπίτι από στιγμή σε στιγμή μπορεί να έβγαине σε πλειστηριασμό. Ο Μάξιμος μας την είχε φέρει. Όλα τα υπόλοιπα ήταν φούμαρα, λόγια του αέρα σαν κι εκείνα που είχαν ξεσηκώσει τα μυαλά της μάνας μου για να την κάνουν άχυρο που το παρασέρνει ο άνεμος. Η μάνα μου είχε διαστεί. Είχε κάνει επιλογές πριν κατασταλάξουν τα γεγονότα του τελευταίου χρόνου μέσα της, πριν πενήθει γι' αυτά που συνέβαιναν στη ζωή της, στη ζωή μας. Ήμουν θυμωμένη με τις επιλογές της και ταυτόχρονα δε μου έκανε καρδιά να την εγκαταλείψω. Δε θα το έκανα, ακόμη κι αν είχα περάσει στις εξετάσεις κι έμπαινα στο πανεπιστήμιο. Σ' αυτή την περίπτωση η αποτυχία με είχε απαλλάξει από ένα ακόμη βάρος, αυτό της επιλογής. Όσο για τον πατέρα μου... Από εκείνον είχαν ξεκινήσει όλα. Οι γονείς μου τα είχαν κάνει σκατά κι οι δυο και τώρα αυτά τα σκατά έπρεπε να τα λουστώ μαζί τους.

* * *

Όταν άρχισαν οι πρώτοι καθγάδες ανάμεσα στους γονείς μου, δεν έδωσα ιδιαίτερη σημασία. Τους άκουγα να κα-

δγαδίζουν –ήξερα απ' τους φίλους μου πως και οι δικοί τους γονείς το εξασκούσαν το σπορ–, πήγαινα στο δωμάτιό μου κι έκλεινα την πόρτα πίσω μου. Είχα τα δικά μου προβλήματα και κυρίως την αγωνία αν θα κατάφερα να μπω στο πανεπιστήμιο. Ιατρική, όρος απαράδατος, «να αναλάβεις το ιατρείο του πατέρα σου, να συνεχίσεις την παράδοση του παππού σου». Αν είχα τα κότσια, θα έλεγα πως την είχα χεσμένη αυτή την παράδοση, σιχαινόμεν τα εργαστήρια και έτρεμα τα νεκροτομεία, όμως πού να τολμήσω να το ομολογήσω, η μάνα μου κέρδερος στο θέμα της «συνέχειας». Από τότε που πήγα στο νηπιαγωγείο, μου είχε γανώσει τον εγκέφαλο τόσο, που το πίστεψα στο τέλος κι εγώ πως αυτό είναι το πεπρωμένο μου. Στο θέμα της «συνέχειας» συμφωνούσαν απόλυτα με τον πατέρα μου, η μοναχοκόρη τους έπρεπε κι εκείνη να γίνει γιατρός. Σ' αυτό τον συγκεκριμένο τομέα, ακόμη και όταν άρχισαν οι καθγάδες ανάμεσά τους, τα πάντα συνέχισαν να ακολουθούν την προδιαγεγραμμένη πορεία. Ακριβό ιδιωτικό σχολείο, φροντιστήρια, ιδιαίτερα, όμως αυτό δεν άλλαζε το γεγονός ότι η ζωή στην οικογένειά μου είχε κάνει μια θεαματική τούμπα από το καλοκαίρι της δευτέρας προς την τρίτη λυκείου, όταν ο πατέρας μου ανακοίνωσε την απόφασή του να κλείσει το ιατρείο και να πάει να δουλέψει σε ένα μεγάλο νοσοκομείο στη Στοκχόλμη.

Το θέμα δε με είχε απασχολήσει ιδιαίτερα, για να μην πω πως με δόλευε κιόλας. Όσο πλησίαζαν η τρίτη λυκείου και οι πανελλαδικές, το άγχος μου γινόταν όλο και μεγαλύτερο. Φροντιστήριο, ιδιαίτερα και «πώς τα βλέπεις τα πράγματα, θα τα καταφέρεις;». Καλύτερα στη Στοκχόλμη, Χ στις πανελλαδικές, άλλη χώρα, άλλη πόλη, καινούρια ζωή. Όχι πως δε μου άρεσε η παλιά, αλλά όλα αυτά

τα καινούρια προβάλλονταν από τον πατέρα μου σαν δώρο τυλιγμένο σε γυαλιστερό χαρτί που σε προκαλούσε να το ανοίξεις και να τα ζήσεις. Σκεφτόμουν μόνο αυτούς που θα άφηνα πίσω, αν πηγαίναμε να ζήσουμε στη Σουηδία. Θα μου έλειπε η Κωνσταντίνα, η κολλητή μου, και όλοι οι υπόλοιποι της παρέας μας, ο Στέλιος, ο Στέφανος, η Βάλια, η Παναγιώτα, ο Δωρόθεος. Ακόμη περισσότερο θα μου έλειπε ο Μαρίνος, άλλο να φεύγεις μακριά απ' τους κολλητούς σου κι άλλο από το αγόρι σου.

Αντίθετα από μένα, η μάνα μου ούτε να το ακούσει δεν ήθελε. Από τότε που μπορούσα να θυμηθώ τον εαυτό μου, όσες φορές τύχαινε να διαφωνήσουν σε κάτι με τον πατέρα μου, εκείνος τελικά την έπειθε να συμφωνήσει μαζί του αντικρούοντας τις αντιρρήσεις της με τα επιχειρήματά του. Όμως αυτή τη φορά η μάνα μου δε σήκωνε κουδέντα.

Στην αρχή προσπαθούσε να τον πείσει να κάνει υπομονή, τα πράγματα θα έφτιαχναν κάποια στιγμή, είχαν πενηνταρίσει κι οι δυο, έλεγε, δεν τους έπαιρνε για ξεβολέματα. Άρχισε να του πετάξει κατάμουτρα ότι ήξερε καλά πως ο λόγος για τον οποίο ήθελε να μας ξενιτέψει ήταν για ν' ακολουθήσει τη φιλενάδα του στη Σουηδία, ένας ακόμη γιατρός, συνάδελφος του πατέρα μου, και δυο νοσηλεύτριες δοθητοί τους είχαν δεχτεί ανάλογες θέσεις στην ίδια πόλη.

Από εκείνη τη στιγμή η διαφωνία των γονιών μου έγινε σύρραξη, πόλεμος κανονικός, μ' εμένα στις παράπλευρες απώλειες, καθώς οι καβγάδες και οι φωνές τους έφταναν ως το δωμάτιό μου και δε με άφηναν να μελετήσω. Δεν είχα ξαναδεί τους γονείς μου σε τέτοια κατάσταση μέχρι που προέκυψε η Σουηδία και το γκομενικό, τουλάχιστον αυτό ισχυριζόταν η μάνα μου πως ήταν η αφορμή για την απόφαση του πατέρα μου κι όχι η οικονομική κρί-

ση, η οποία είχε μετατρέψει τους περισσότερους γιατρούς σε κακοπληρωμένους μεροκαματιάρηδες, όπως ισχυριζόταν εκείνος.

Ο πατέρας μου, είτε επειδή το έπαιζε αθώς είτε επειδή όντως είχε μπουχτίσει από την προσπάθεια να τα βγάλει πέρα με ιατρείο, εφημερίες, νοσοκομείο, σφύριζε αδιάφορα ή της πετούσε κάτι «τόσα χρόνια παντρεμένοι, τώρα θυμήθηκες να ζηλέψεις» κι έφευγε, γιατί πάντα μα πάντα μετά από έναν τέτοιο καβγά «είχε εφημερία».

Μέχρι το δράδυ που η μάνα μου ξέθαψε τα παλιά.

«Σε σπουδάσαμε με τα λεφτά του πατέρα μου, σου ανοίξαμε ιατρείο, σε κάναμε άνθρωπο κι ορίστε τα αποτελέσματα. Δεν εκτίμησες τίποτε, δεν ήσουν άξιος να κρατήσεις τίποτε!»

«Τότε δεν κάνατε καλή αγορά εσύ κι ο πατέρας σου, το εμπόρευμα σας βγήκε σκάρτο!»

Από το δωμάτιό μου άκουσα μια από τις καρέκλες της κουζίνας να πέφτει κάτω με πάταγο.

«Θα πάω πρώτος στη Σουηδία και, όταν τελειώσει το λύκειο η Ανδριανή, θα περιμένω να 'ρθείτε και εσείς. Θέλεις να βολευτείς μ' αυτό, βολέψου, δε θέλεις, μπορείς να κόψεις τον λαϊμό σου!»

Η σιωπή που έπεσε αμέσως μετά κοβόταν με το μαχαίρι.

Είχα απομείνει στήλη άλατος μπροστά στην ανοιχτή θόνη του υπολογιστή. Οι τελίτσες περνούσαν γρήγορα μπροστά απ' τα μάτια μου, κάποιος απ' τους φίλους μου μου έστελνε μήνυμα στο messenger. Συνέχιζα να βλέπω τελίτσες ακόμη κι όταν εκείνες είχαν γίνει λέξεις.

* * *

Πάντα πίστευα πως οι γονείς μου είχαν παντρευτεί από αγάπη. Ήταν συμμαθητές στο σχολείο, πήγαιναν στο ίδιο φροντιστήριο, μαζί έδωσαν εξετάσεις για να μπουν στην Ιατρική. Ο ένας τα κατάφερε, η άλλη όχι. Κι εκεί πάνω στη χαρά του ενός και στην απογοήτευση του άλλου μπήκε στη μέση ένα τεστ εγκυμοσύνης θετικό. Είχαν φρικάρει και οι δυο, πού να ήξεραν πως εκείνη η πρώτη εγκυμοσύνη θα είχε άδοξο τέλος μετά από λίγες εβδομάδες. Πάνω που κατάστρωναν σχέδια να πάνε μαζί στην Αθήνα, η μάνα μου δεν άντεξε, ξεφούρνισε στους δικούς της το μυστικό. Και τότε ανέλαβε ο παππούς να την κάνει «γιατρίνα» με τον δικό του τρόπο. Έτσι κι αλλιώς, γιατρίνα έλεγαν όλοι και τη δική της μάνα, κι ας ήταν μόνο ο παππούς γιατρός, ο πρώτος και ο πιο σεβαστός που είχε σπουδάσει γιατρός στη μικρή τους πόλη.

Ήξερα πως ο παππούς είχε πληρώσει για τις σπουδές του γαμπρού του, εκείνος του είχε στήσει και το ιατρείο στην πρωτεύουσα, όμως σπάνια κάποιος από τους γονείς μου αναφερόταν σ' αυτά. Ποτέ δεν είχα ακούσει τη μάνα μου να λέει πως μετάνιωσε που παντρεύτηκε τον πατέρα μου και δε συνέχισε τις δικές της σπουδές όταν έχασε το μωρό. Μια ακόμη ιστορία αγάπης απ' αυτές τις γλυκανάλατες που παρακολουθούν οι νοικοκυρές στην τηλεόραση, όπου ο ένας ξεχνάει τις φιλοδοξίες του για σπουδές και καριέρα, σίγουρος πως δεν τα χρειάζεται εφόσον έχει κατοχυρώσει την ευτυχία με το να παντρευτεί τον πρώτο του έρωτα.

Ξαφνικά συνειδητοποιούσα πως η επιμονή της να περάσω εγώ στην Ιατρική έκρυβε κάτι πιο βαθύ. «Σε σπουδάσαμε με τα λεφτά του πατέρα μου». «Τότε δεν κάνατε καλή αγορά εσύ κι ο πατέρας σου, το εμπόρευμα σας δγήκε

σκάροτο!» Ήταν δυνατόν; Εμπόρευμα κι αγοραστής! Πού την έκρυβαν αυτοί οι δύο τέτοια περιφρόνηση, τόσο θυμό;

Ο παππούς είχε «αγοράσει» τον πατέρα μου για την κόρη του. Κι εκείνη το είχε δεχτεί. Φαινόταν τόσο φτηνό όλο αυτό. Όχι, δεν μπορούσα να το πιστέψω για τους γονείς μου, τους πιο κοντινούς μου ανθρώπους. Σίγουρα είχαν αγαπηθεί κάποτε, τότε που ήταν σχεδόν παιδιά. Κι ύστερα... ύστερα παραμυθιάζονταν πως ήταν ένα φυσιολογικό ζευγάρι, ενώ η απογοήτευση για τις σπουδές που είχαν θυσιαστεί για χάρη του έρωτα κι οι επιτυχίες που δε θέλεις να χρωστάς σε κανέναν εκτός απ' τον ίδιο σου τον εαυτό είχαν γίνει απαξίωση κι απ' τους δυο και θυμός. Πόσα χρόνια μπορεί να παραμυθιάζεται κανείς μέχρι να παραδεχτεί την αλήθεια; Πολλά, μπορούσα να το βεβαιώσω και η ίδια, κοντά τριάντα, τόσα ήταν παντρεμένοι οι δυο τους.

Μέχρι τότε τα πράγματα στο σπίτι μας κυλούσαν σαν εκείνο το μεγάλο ποτάμι που περνάει απ' τη μικρή πόλη όπου γεννήθηκαν οι γονείς μου. Τα νερά του φαίνονται ήσυχα, αλλά σε ξεγελάνε. Έτσι μου είχε πει ο παππούς σε μια απ' τις πολλές βόλτες που κάναμε τα καλοκαίρια, όταν πήγαινα να περάσω λίγες μέρες μαζί του. «Φαίνεται ήσυχο γιατί είναι πολύ βαθύ» μου είχε πει «τα νερά κάτω απ' την επιφάνεια του ποταμού κυλάνε ορμητικά». Τέτοιο ποτάμι ήταν και η οικογένειά μας λοιπόν. Βαθύ, με ήσυχα νερά στην επιφάνεια και αποκάτω τον θυμό να κυλάει ορμητικά, όνειρα που είχαν στοιχειώσει και χρέη που έμεναν να στοιχειώνουν κι αυτά. Άραγε ποιος απ' τους δυο είχε πάψει πρώτος να είναι ερωτευμένος με τον άλλο; Και τότε;

Λένε πως ο θυμός είναι σαν τα μπαχαρικά, όσο δυνατή κι αν είναι η μυρωδιά τους, ξεθυμαίνει καθώς περνάει

ο καιρός, όμως οι δικοί μου τον είχαν ξεφτιλίσει τον κανόνα, κρατούσαν τον θυμό μέσα τους κι εκείνος, αντί να ξεθυμάνει με τα χρόνια, είχε θεριέψει, λες και ο καθένας τους τον έτρεφε με τη σιωπή μόνο και μόνο για να πετάξει στον άλλο την περιφρόνησή του τη στιγμή που θα τον πονούσε περισσότερο.

Από εκείνο το βράδυ δεν ξαναμίλησαν μεταξύ τους. Τους έβλεπα να κυκλοφορούν στο σπίτι βλοσυροί και σιωπηλοί, αποφεύγοντας όσο περισσότερο μπορούσαν ο ένας τον άλλο. Η ατμόσφαιρα ήταν τόσο βαριά, που την ένιωθες να σε πλακώνει σαν χειμωνιάτικη συννεφιά. Ψίθυροι ανάμεσα στη μάνα μου και στις φίλες της, όταν έρχονταν στο σπίτι, και η απουσία του πατέρα μου, που γινόταν όλο και μεγαλύτερη. Ίσως η μάνα μου να είχε δίκιο τελικά. Ήταν δυνατόν να έχει εφημερία στο νοσοκομείο όλα εκείνα τα βράδια που δεν επέστρεφε να κοιμηθεί στον καναπέ του σαλονιού μας;

Αυτά συνέβησαν το καλοκαίρι της προηγούμενης χρονιάς. Πριν μπει το φθινόπωρο, ο πατέρας μου είχε φύγει μόνος του για τη Στοκχόλμη.

«Σε περιμένω» μου είχε πει. «Σε», όχι «σας περιμένω».

Έτσι κι αλλιώς, η μάνα μου δεν ήταν μπροστά. Από το προηγούμενο βράδυ δεν είχε βγει απ' το δωμάτιό της. Ίσως περίμενε πως εκείνος θα μετάνιωνε την τελευταία στιγμή, αν όχι τόσο πολύ ώστε να αλλάξει τα σχέδιά του, τουλάχιστον αρκετά ώστε να την αποχαιρετήσει και να της ζητήσει για άλλη μια φορά να πάει να τον βρει, δίνοντας έτσι ένα έστω και μικρό άλλοθι στην πληγωμένη αξιοπρέπειά της να υποχωρήσει. Δεν πήγε. Τα λόγια που είχαν ανταλλάξει εκείνο το βράδυ ήταν απόλυτα αληθινά.